

Formation « Code de l'inspection et les procédures bien-être animal 2017 »

Katrien Van den Bruel

ONDERAFDELINGSHOOFD PREVENTIEVE POLITIE & DIERENWELZIJN
AFDELING INSPECTIE EN VERONTREINIGDE BODEMS

HISTORIQUE

19/12/2013 décision du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale de désigner BE comme administration réceptacle du bien-être animal

1/7/2014 VI réforme de l'état: BE devient compétent

1/1/2015 Intégration du personnel du SPF au sein de BE

Création du service BEA et renforcement de l'équipe

Un des objectifs: renforcer la collaboration et l'échange avec nos partenaires:

Journée d'étude décembre 2015

Première formation en septembre 2016 aux agents communaux et zones de police concernant le code de l'inspection et la saisie

LE PROGRAMME

9h00 : Accueil café dans l'Atrium du BEL

9h15 : Introduction et rappel de l'exercice des compétences (Katrien Van den Bruel)

9h30 : Les changements de législation introduits dans les pratiques d'inspection et de contrôle des disposition en matière de Bien-être animal à Bruxelles (Ann Van Craen)

9h50 : La rédaction des procès-verbaux et les saisies (Marie-Astrid Massa et Karen Ponceau)

10h30 : Questions - réponses

10h40 : Pause-café

11h00 : Les amendes administratives alternatives et les astreintes (Julie Cornet)

11h20 : Questions - réponses

11h40 : Conclusions et clôture de la formation (Katrien Van den Bruel).

L'ordonnance modifiant la loi BEA du 14/08/1986

Ann Van Craen

DEPARTEMENT BIEN ETRE ANIMAL
DIVISION INSPECTION ET SOLS POLLUES

BUT DE L'ORDONNANCE MODIFICATRICE

- 6ème réforme de l'état: Bien être animal rattaché à Bruxelles Environnement
- Intégration de la Loi du 14/8/1986 à l'article 2 du Code d'Inspection par l'ordonnance du 8/5/2014
- Rem Conseil d'Etat : pas suffisant =>
Ordonnance modifiant la loi du 14/8/1986:
application des principes du Code d'inspection au BEA

CHANGEMENTS DE L'ORDONNANCE MODIFICATRICE

- Nouvel article 9 bis interdisant la détention d'animaux pour la production de fourrure.
- De manière générale: les références au « service BEA du SPF santé, sécurité de la chaîne alimentaire et Environnement » sont modifiées par « l'institut ».
- L'article 34 précise que les agents chargés de la surveillance de l'IBGE et des communes sont compétents pour le contrôle et le respect de la loi BEA

Attention: Pour Labo uniquement vétérinaire de l'IBGE

- Les agents chargés de la surveillance pour le BEA ont les mêmes compétences que celles prévues dans le Code Inspection (exception pour les visites domiciliaires)

CHANGEMENTS DE L'ORDONNANCE MODIFICATRICE

- Les peines pénales: une seule fourchette identique à celle des infractions environnementales
- Le juge peut imposer des circonstances aggravantes + récidive
- Possibilité d'infliger une amende administrative alternative en faisant référence aux articles 42 à 54 du Code d'inspection

CHANGEMENTS DE L'ORDONNANCE MODIFICATRICE

- Les délais prévus à l'article 58 du Code d'inspection sont d'application au BEA (calcul des délais d'un acte)
- Possibilité d'infliger une amende administrative alternative en faisant référence aux articles 42 à 54 du Code d'inspection
- La saisie administrative n'est pas modifiée mais change de place (article 42 Loi BEA devient article 34 ter).
Destination de saisie uniquement par agent IBGE

Het opstellen van processen-verbaal

Marie-Astrid MASSA

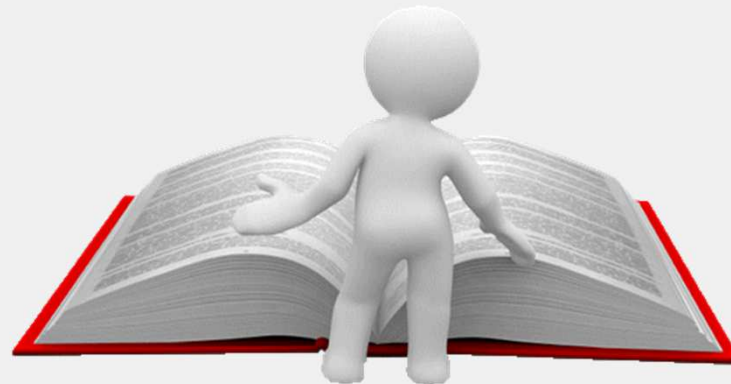
DEPARTEMENT PROCEDURES
AFDELING INSPECTIE EN VERONTREINIGDE BODEMS

WETGEVING (1)

- Art. 34ter §2 van de wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

“De in artikel 34 bedoelde personeelsleden stellen de in deze wet bepaalde misdrijven vast in overeenstemming met artikel 23 van het Wetboek van inspectie.”

WETGEVING (2)

- Art. 23 van het Wetboek van inspectie*

“De met het toezicht belaste personeelsleden stellen de misdrijven vast in een proces-verbaal dat bewijswaarde heeft tot het bewijs van het tegendeel. Binnen tien werkdagen na de vaststelling van het misdrijf wordt een afschrift van het proces-verbaal bezorgd aan de vermoedelijke dader of aan de eigenaar van het goed waar het feit dat het constitutief bestanddeel van het misdrijf vormt gepleegd werd of waar het zijn oorsprong gevonden heeft. De termijn wordt berekend te rekenen vanaf de dag volgend op de vaststelling van het misdrijf.”

* Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1999032553&table_name=wet

DE PERSONEN DIE VOOR DE INBREUK VERANTWOORDELIJK ZIJN IDENTIFICEREN (1)

- Een van de belangrijkste elementen van het PV :
 - Basis voor :
 - De strafrechtelijke vervolging
 - De administratieve vervolging : procedure “alternatieve administratieve geldboete” (AAG)
- PV tegen verschillende overtreders :
 - welke overtredingen vs. welke overtreders

DE PERSONEN DIE VOOR DE INBREUK VERANTWOORDELIJK ZIJN IDENTIFICEREN (2)

- Identificatie :
 - *Natuurlijke personen* : rijksregisternummer
 - *Rechtspersonen* : ondernemingsnummer :
 - Cf. [de website van de Kruispuntbank van Ondernemingen](#)

VERZENDING VAN HET PV

- Verzending van het PV
 - « naar de verantwoordelijke(n) » :
 - ❖ *Natuurlijke personen* = adres van de woonplaats
 - ❖ *Rechtspersonen* = adres van de administratieve/maatschappelijke zetel
 - naar de Procureur des Konings (= het Parket)
 - naar de leidende ambtenaar van LB
- Binnen de 10 werkdagen na de vaststellingen
- Voorkeur voor aangetekende zending

GEBRUIK VAN TALEN

- Wet van 15/06/1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Volgens de noodwendigheden der zaak = de taal van de verdachte tegen wie het PV wordt opgesteld, bepaalt welk taalregime van toepassing is op dat PV :
 - ❖ ofwel legt de verdachte een verklaring af : het PV wordt opgesteld in dezelfde taal als de verklaring
 - ❖ ofwel legt de verdachte geen verklaring af : de inspecteur moet op zoek gaan naar aanwijzingen :

- ❖ de taal die de overtreder gebruikt
- ❖ de maatschappelijke zetel van de vennootschap
- ❖ de taal van de aanvraag tot erkenning
- ❖ de taal waarin het dossier is opgesteld
- ❖

- Meerdere verdachten : Taal van de meerderheid of de taal van de verdachten die de belangrijkste actoren blijken te zijn

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (1)

- Naam van de persoon (personen) die schuldig aan de inbreuk worden geacht
- In welke hoedanigheid deze persoon aangeduid wordt als overtreder :
 - ❖ eigenaar
 - ❖ houder
 - ❖ verantwoordelijke
 - ❖ erkende persoon
 - ❖ ...

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (2)

- PV ter vaststelling van een overtreding

- elk feit dat bijdraagt aan deze overtreding moet vermeld worden
- de laatste relevante feiten die op dat ogenblik tot het opstellen van het PV hebben geleid
- eventuele waarschuwingen, herinneringen en ingebrekestellingen
- enkel feiten (geen enkele veronderstelling)

- Het PV vermeldt verplicht de niet nageleefde wetgeving en legt uit waarom
- Wanneer jullie het PV tegen verschillende overtredders opstellen, geven jullie duidelijk aan welke overtredingen jullie ten aanzien van een bepaalde overtredder vaststellen, toch als niet alle overtredders verantwoordelijk zijn voor de overtreding van de aangehaalde wetgeving

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (3)

In de praktijk :

- Historiek :
 - gekende antecedenten,
 - maatregelen genomen tijdens voorafgaande controles,
 - houding van de eigenaar van de dieren,
 - medewerking mogelijk,
 - ...
- Beschrijving van de huisvestingsomstandigheden :
 - hygiëne,
 - onderdak,
 - vastbinden,
 - ...
- Aangepast voedsel en water beschikbaar?
- Afdoende getuigenissen
- Foto's

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (4)

- Bijzonderheid voor honden : <https://www.dogid.be/nl/search>
- Weldra ook voor de katten

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (5)

- Mbt dierenwelzijn : belangrijkste overtredingen
 - art. 36, 3° Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren

Het niet naleven van de bepalingen van artikel 4, van hoofdstuk IV of van hoofdstuk VIII van de wet, andere dan deze bedoeld bij artikel 35, 6°, of van besluiten genomen in uitvoering van die bepalingen
 - art. 36, 14° Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren en art. 4 Koninklijk besluit van 25/04/2014 betreffende de identificatie en registratie van honden

De bepalingen van de koninklijke besluiten genomen in uitvoering van artikel 7 van de wet overtreden, met name, voor elke verantwoordelijke van een hond, deze niet laten identificeren en registreren overeenkomstig de geldende reglementering

HISTORIEK EN VASTSTELLINGEN VAN DE INBREUKEN (6)

- Mbt inspectie : belangrijkste overtredingen
 - art. 35, 10° Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren :

Zich onttrekken aan of op dusdanige manier de uitvoering verhinderen van de inspectieopdracht waarmee de in artikel 34 bedoelde personeelsleden gemachtigd zijn krachtens deze wet
 - art. 35, 11° Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren :

Verzuimen informatie mee te delen die gevraagd wordt krachtens artikel 34ter, §1
 - art. 35, 12° Wet van 14/08/1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren :

Niet uitvoeren of niet volgens de instructies uitvoeren van de maatregelen die zijn opgelegd krachtens artikel 34ter, §1

STRUCTUUR VAN HET PV

- Voorstel
- [Link](#)
- Lijst van de overtredingen : [link](#)

ADMINISTRATIEVE BESLAG

- In het PV te vermelden
- Voegen bij het PV
- Cf. de presentatie van Karen Ponceau

FORMULIER – PARKET

- Tool
- Biedt mogelijkheden om de processen-verbaal die eventueel bij het parket zonder gevolg werden geseponeerd sneller door LB te laten behandelen
- [link](#)

Inbeslag- name- procedure

Informatie nodig voor de
inbeslagneming van dieren

Dr Karen PONCEAU

INSPECTIE EN VERONTREINIGDE BODEMS
DEPARTEMENT DIERENWELZIJN

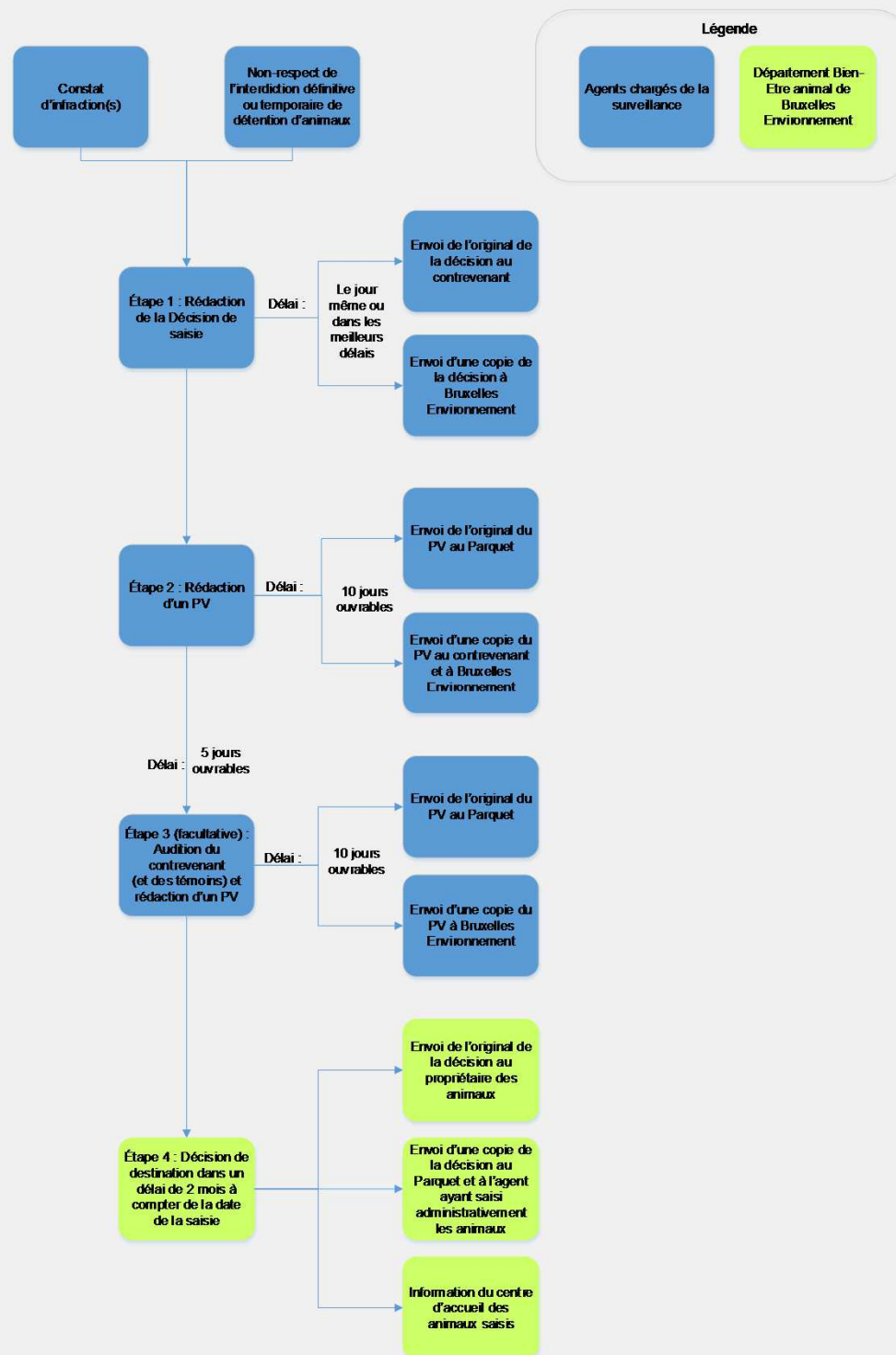
DE WIJZIGINGEN...

Wettelijke basis voor inbeslagneming

Art. 34 *quater* van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren gewijzigd door de Ordonantie van XX/XX/XXXX "*De in artikel 34 bedoelde overheidspersonen kunnen eveneens de kadavers, het vlees of de voorwerpen die het voorwerp vormen van de inbreuk of die gediend hebben om de inbreuk te plegen of die bestemd waren om de inbreuk te begaan, administratief in beslag nemen en eventueel vernietigen*"

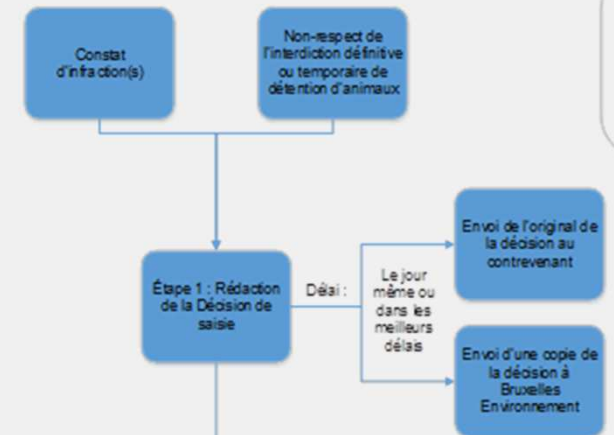
Wie is bevoegd om een inbeslagneming uit te voeren (art. 34 van de dierenwelzijnswet)?

- De leden van de federale en lokale politie
- De met het toezicht belaste medewerkers van de Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel (art. 5, §1 Code)
- De met het toezicht belaste personeelsleden van de gemeenten (art.5, §4 Code)
- OPM: labo's: enkel de dierenartsen van LB

INBESLAGNEMINGSPROCEDURE

Vastelling van ernstige inbreuken

- Inbreuken op de wet DWZ/KB's/Europese verordeningen
 - Gebrek aan tijdelijk/definitief verbod van het houden van dieren (1 maand tot 3 jaar) (rechter)
- Groot gevaar op korte termijn
- Advies nodig? Departement DWZ: **02/775 75 01** (werkuren)

Stap 1: de beslissing tot inbeslagname

- Motivatie + inbreuken op de wet
- **Getekend door de eigenaar**
- Document invullen: beslissing tot inbeslagneming

Décision de saisie administrative d'animaux vivants

Destiné à : (nom et prénom du responsable des animaux saisis)
..... (numéro de registre national ou numéro d'entreprise)
..... (rue + n°)
..... (code postal + commune)

Vu les infractions constatées en date du (date)
à l'adresse..... (rue +n°)
..... (code postal + commune)
..... (infractions + motivation pour la saisie)
.....
..... ,

les animaux suivants sont saisis administrativement sur base de l'article 34quater, § 1er, de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux modifiée par l'ordonnance du **XX/XX/XXX**.

Espèce animale*	Nombre	Race, marque d'identification ou autres caractéristiques spécifiques

--	--	--

*Un tableau supplémentaire se trouve au verso, le cas échéant.

Une copie du dossier est envoyée au Département Bien-être animal de Bruxelles Environnement – par mail : inspection-inspectie@environnement.brussels ou par fax : 02/775 75 05 en vue d'une décision déterminant la destination définitive des animaux en application de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux modifiée par l'ordonnance du XX/XX/XXXX.

En application de la loi précitée, tous les frais liés aux décisions de saisie et de destination (transport, hébergement, soins, etc.) sont à charge du propriétaire des animaux saisis.

Un recours motivé en suspension et/ou en annulation peut être introduit au Conseil d'Etat contre la présente décision, soit sous pli recommandé à la poste, adressée au greffe du **Conseil d'État, Section du contentieux administratif, rue de la Science 33 à 1040 Bruxelles**, soit suivant la procédure électronique (voir à cet effet la rubrique "e-Procédure" sur le site <http://www.raadvst-consetat.be/?page=index&lang=fr>), accompagnée des pièces justificatives nécessaires, dans les 60 jours qui suivent la réception de la présente décision.

Faite à....., le

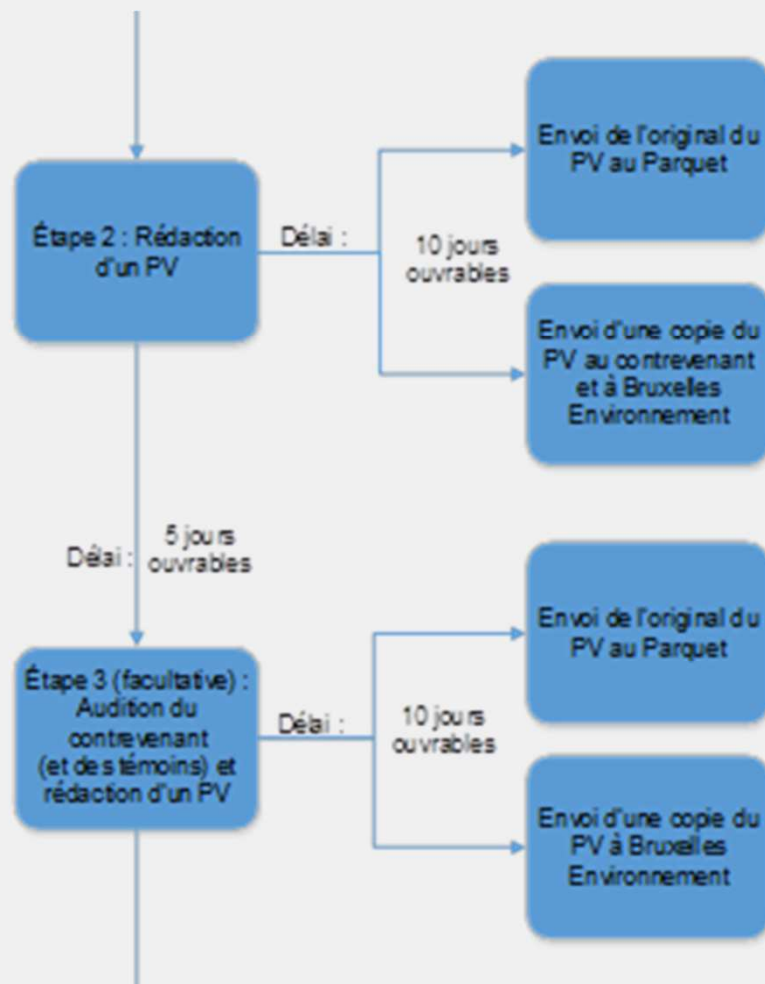
Signature
Agent chargé de la surveillance

Signature pour réception
Contrevenant ou son représentant

- Origineel van beslissing: aan overtreder direct geven of via aangetekende brief zo spoedig mogelijk
- Kopie naar ons : het departement DWZ beschikt **2 maanden** om zijn beslissing van bestemming te nemen
- De agent die een dier inbeslag neemt moet een asiel oproepen
- De kadavers, het vlees of de voorwerpen die het voorwerp vormen van de inbreuk of die gediend hebben om de inbreuk te plegen of die bestemd waren om de inbreuken te begaan mogen ook inbeslag genomen worden of eventueel vernietigd worden.

Stap 2 et 3:

- Het opmaken van PV en verhoor → **10 dagen**
 - Inbreuken (artikel)
 - « *Gezien de gedane vastellingen worden de dieren administratief in beslag genomen op basis van artikel 34quater van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren gewijzigd door de ordonnantie van XX/XX/XXXX* »

DOCUMENTEN DIE NAAR ONS MOETEN WORDEN GESTUURD

- Kopie van de beslissing tot inbeslagneming
- Kopie van het proces-verbaal tot vastelling van de inbreuk
- Het verhoor van de eigenaar of zijn weigering tot ingaan op een oproeping voor verhoor
- Het verslag van de dierenarts (departement)

HET GEHEEL MOET WORDEN GESTUURD NAAR :

Mail: inspection-inspectie@environnement.brussels

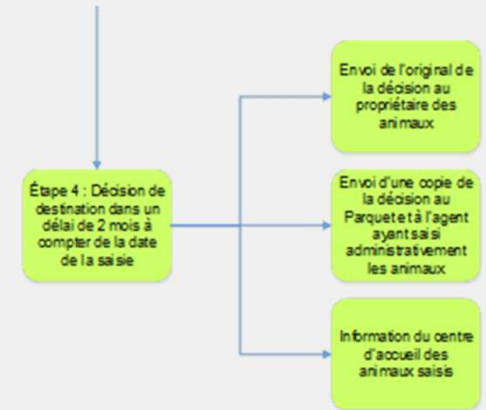
Fax: +32 2 775 75 05

Tel: +32 2 775 75 01

DE BESLISSING VAN BESTEMMING

Stap 4:

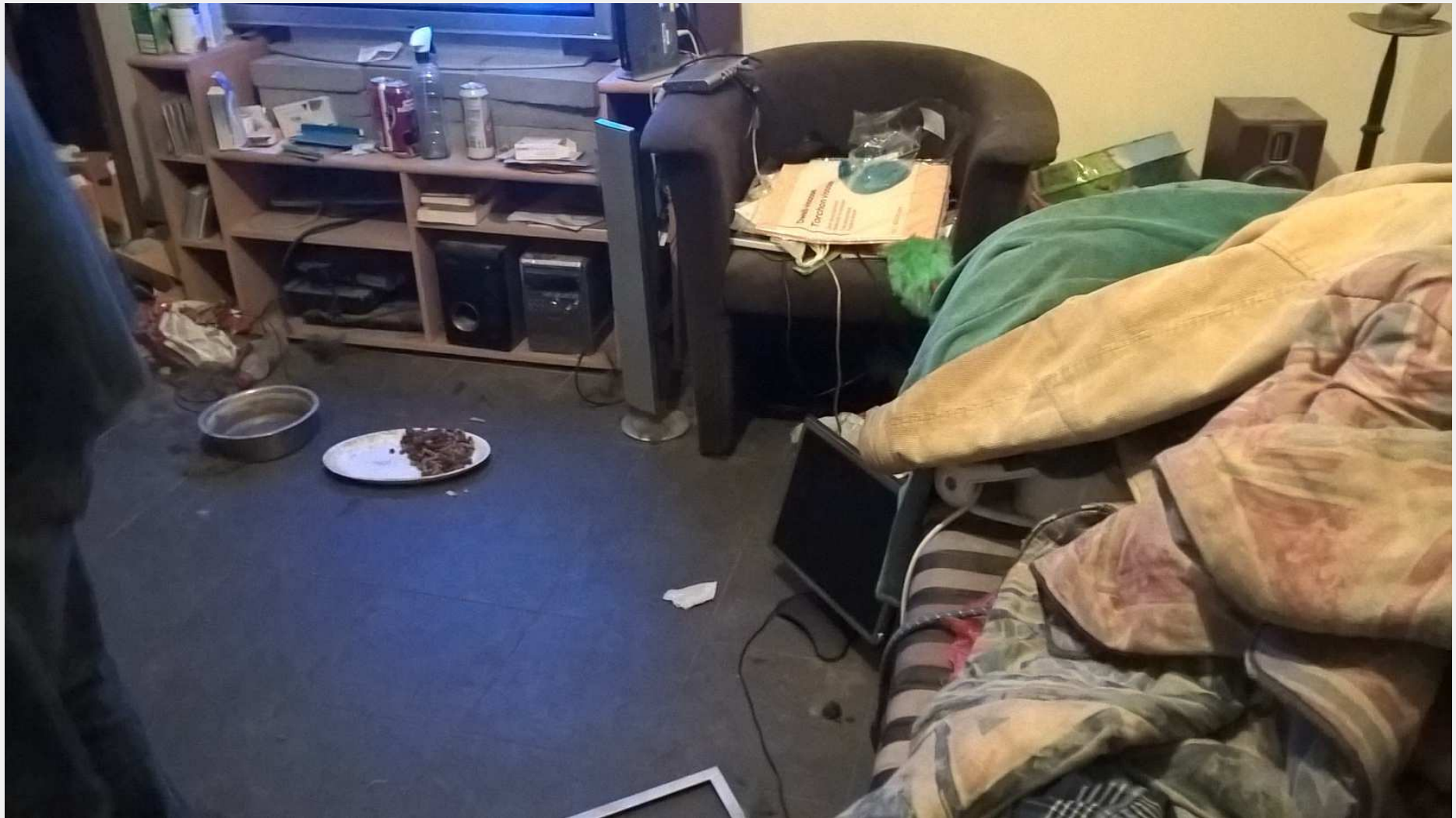
Het departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel bepaalt de bestemming van het dier. Deze bestemming bestaat uit :

- het al dan niet tegen waarborgsom teruggeven aan de eigenaar ;
- het verkopen ;
- het in volle eigendom geven aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon ;
- het slachten of het zonder verwijl doden;

Het beslag wordt van **rechtswege opgeheven** door de beslissing van het departement Dierenwelzijn of, bij het uitblijven van dergelijke beslissing, na een termijn van **2 maanden** te rekenen vanaf de datum van inbeslagname.

VOORBEELD 1

VOORBEELD 2

LÉGISLATION BEA/ WETGEVING DWZ

Si pas de version consolidée FR/NL → cliquer sur « image »

- [La loi du 14/08/1986 relative à la protection et bien-être des animaux](#)
- [AR du 27.4.07 \(MB 06.07.07\) portant les conditions d'agrément des établissements pour animaux et portant les conditions de commercialisation des animaux](#)
- [AR du 25/04/2014\(MB du 27/06/2014\) relatif à l'identification et l'enregistrement des chiens](#)
- [7 JUILLET 2016. - Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale relatif à l'identification et l'enregistrement des chats](#)
- [AR du 16.07.09 \(MB 24.08.09\) fixant la liste des mammifères non détenus à des fins de production qui peuvent être détenus](#)
- [AR du 02.09.05 \(MB 12.09.05\) relatif au bien-être des animaux utilisés dans les cirques et les expositions itinérantes](#)
- [AR du 01.03.13 \(MB 29.03.13\) relatif au bien-être des chevaux et des poneys pendant les kermesses](#)
- [AR du 03.08.12 relatif au plan pluriannuel de stérilisation des chats domestiques](#)

- [AR du 11.02.88 \(MB 01.03.88\) relatif à certains abattages prescrits par un rite religieux](#)
- [9 FEVRIER 2017 \(24/02/2017\) - Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale relatif à la protection des animaux pendant l'abattage et la mise à mort](#)
- [Règlement 1099/2009 du Conseil du 24/09/2009 sur la protection des animaux au moment de leur mise à mort](#)
- [AR du 17.05.01 \(MB 04.07.01\) relatif aux interventions autorisées sur les vertébrés pour l'exploitation utilitaire de l'animal ou pour limiter la reproduction de l'espèce](#)
- [AR du 29.05.13\(MB 10.07.13\) relatif à la protection des animaux d'expérience](#)
- [AR du 01.03.00 \(MB 06.05.00\) concernant la protection des animaux dans les élevages](#) (il existe des textes spécifiques pour veaux, porcs, ratites, poules pondeuse, poulets de chair et lapins d'élevage)
- [AR du 14.02.07 \(MB 13.03.07\) concernant le transport commercial d'animaux autres que les animaux agricoles.](#)
- [Règlement 1/2005 du Conseil du 22 décembre 2004 relatif à la protection des animaux pendant le transport les opérations annexes et modifiant les directives 64/432/CEE et 93/119/CE et le règlement \(CE\) n° 1255/97](#)
- [AR du 10.08.98 \(MB 13.11.98\) relatif à l'agrément des parcs zoologiques](#) (il existe des textes spécifiques déterminant les normes minimales de détention pour les parcs zoologiques)
- [AR du 23.09.98 \(MB 21.10.98\) relatif à la protection des animaux lors de compétitions](#)
- [AR du 12.03.99 \(MB 24.04.99\) fixant les conditions d'obtention d'une dérogation à l'interdiction de se servir de chiens comme bêtes de somme ou de trait](#)
- [AR du 14.02.95 \(MB 22.03.95\) fixant la liste des produits interdits améliorant les prestations chez les pigeons](#)
- etc

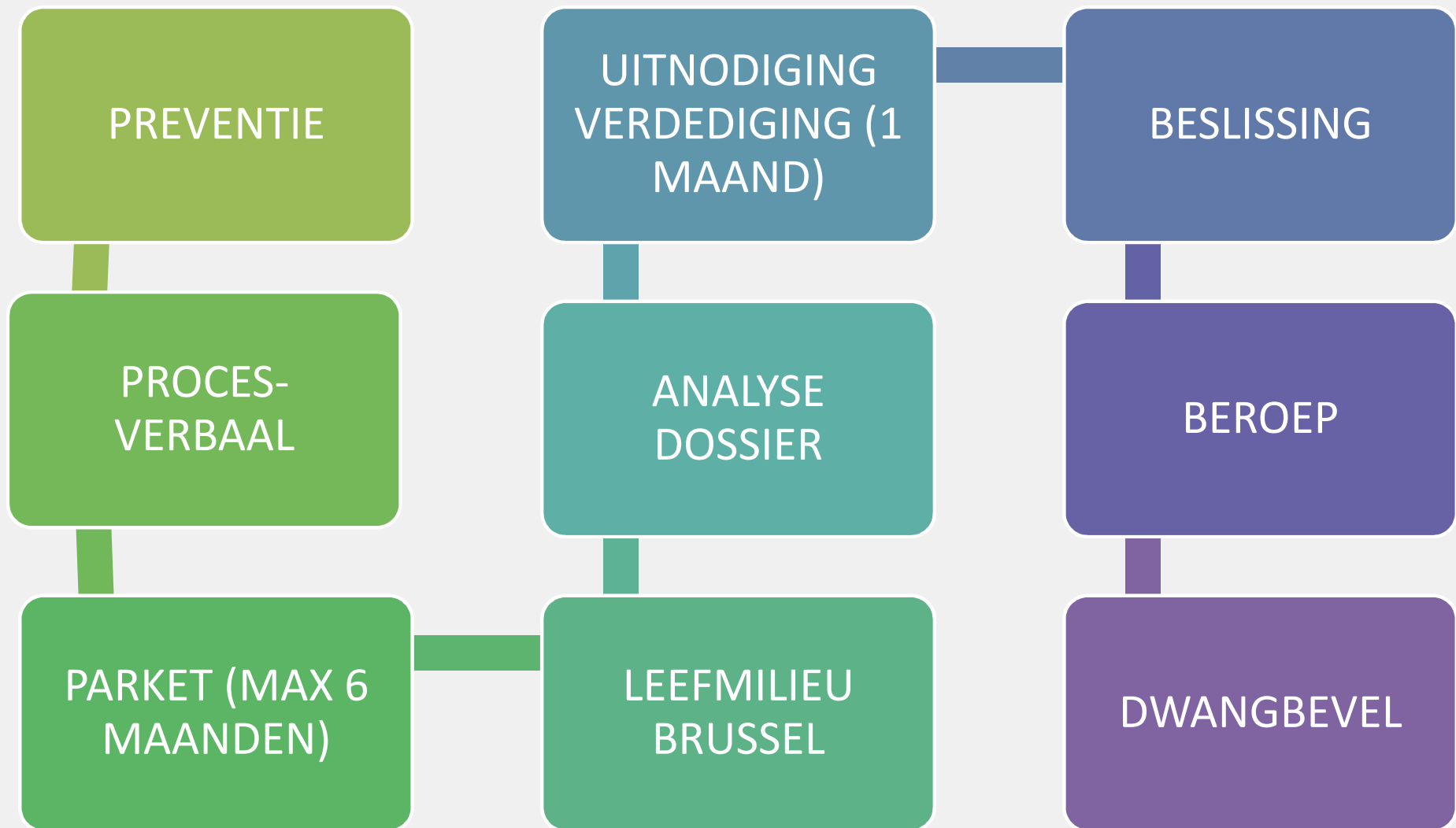
De alternatieve administratieve geldboetes

Julie CORNET

DEPARTEMENT PROCEDURES & DEPARTEMENT DIERENWELZIJN
AFDELING INSPECTIE EN VERONTREINIGDE BODEMS

DE PROCEDURE TOT OPLEGGEN VAN EEN AAG

ADMINISTRATIEVE PROCEDURE BIJ LB

1) Beslissing van het Parket :

- LB is bevoegd indien de procureur des Konings seponeert of binnen de 6 maanden geen beslissing neemt.
- Alleen de betaling van de AAG brengt het verval van de strafvordering met zich mee.

Bijzonder voor Brussel :

- 1 Parket
- De bestraffing is in praktijk wezenlijk administratief

2) Het kader

Het volgende [document](#) zal u toegestuurd worden.

Hij vraagt preciseringen i.v.m. de volgende punten:

- Administratieve gegevens
- Algemene gegevens
- Historiek van het dossier
- Bijkomende gegevens
- Uw algemeen standpunt over het dossier
- Deelname aan auditie

BELANGRIJK :

- Vervolledig het document nauwkeurig
- Wees compleet/volledig: jullie waren ter plaatse en kennen de situatie beter dan wie dan ook!
- Aarzel niet om ons kopies van uitgewisselde briefwisseling te bezorgen alsook nuttige documenten voor de procedure.
- Gelieve ons het formulier zo snel mogelijk te bezorgen. De procedure zal gestart worden na ontvangst van het formulier.

3) Uitnodiging om zich te verdedigen (1 maand)

- Schriftelijke verdediging
- Hoorzitting

4) Beslissing

- Wanneer de termijn afgelopen is en/of de overtreder zich verdedigd heeft, wordt een beslissing genomen om (g)een AAG op te leggen
 - Deze beslissing moet gemotiveerd zijn in FEITE en in RECHTE:
 - a) Feiten: zoals beschreven in het PV
 - b) Inbreuken: de juridische grond van elke vastgestelde inbreuk die aanleiding kan geven tot het opleggen van een AAG
 - c) Verdediging: indien er één is
 - d) Motivering:
 - I. In Rechte: wat niet bekend was vóór de beslissing
 - II. In Feite: Hoe ziet de situatie op moment om een beslissing te nemen eruit? Werd de inbreuk (of een deel ervan) verholpen?
-
- → À charge en à décharge: de motivering dient als conclusie op de uitgelegde feiten en de nadruk wordt gelegd op de ernst van de inbreuk, de frequentie en de specifieke omstandigheden.

5) Het beroep

Bij het Milieucollege:

- Binnen twee maanden na ontvangst van het besluit
- Op basis van de feiten, de inbreuken en het verloop van het dossier (ernst, frequentie, gedrag van de overtreder, ...), kan het Milieucollege nagaan of de beslissing voldoende gemotiveerd is en of de sanctie passend en gerechtvaardigd is.
- Het komt aan het Milieucollege toe om op basis van de elementen van het dossier te bepalen of het bedrag adequaat is.

Bij het Raad van State

6) Dwangbevel:

Bij de niet betaling van de AAG:

1. Ingebrekestelling vanuit het BIM
2. Overdragen van het dossier aan het Ministerie van Financiën voor gevolg door een gedwongen procedure

DE AAG IN CONCREET

- Bedrag tussen 50 en 62.500 euro
- De opgelegde boete moet evenredig en afschrikkend zijn.
- De inbreuken kunnen worden samengevoegd zolang het bedrag van 125.000 euro niet overschreden wordt. (samenloop van misdrijven)
- Indien er sprake is van recidive wordt het bedrag van de boete verdubbeld.
- Mogelijkheid tot het opleggen van dwangsommen

CLÔTURE

Partage des nouveaux documents type: par mail

Questions: inspection-inspectie@environnement.brussels

Information disponible: Dépliants à disposition sur la stérilisation et le bien-être animal en RBC, site web (fiches d'information), vadémécum, ...

MERCI POUR VOTRE PARTICIPATION
AU REVOIR ET À UNE PROCHAINE FOIS